

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10159/2024
02.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дарија Биков, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарства правде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1666/2023 од 08.02.2024. године, у седници одржаној 02.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 1666/2023 од 08.02.2024. године, у делу става првог изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете, поред укупно досуђеног износа од 1.500.000,00 динара плати још износ од 2.000.000,00 динара (укупно 3.500.000,00 динара) са законском затезном каматом од 02.03.2023. године до исплате и да му на име накнаде тошкова парничног поступка, поред досуђеног износа од 207.500,00 динара плати још износ од 173.850,00 динара (укупно 381.850,00 динара), све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против преосталог дела става првог изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1666/2023 од 08.02.2024. године, за износ преко досуђених 3.500.000,00 динара са законском затезном каматом до тражених 7.088.000,00 динара са законском затезном каматом.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 219.750,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици П 34/22 од 02.03.2023. године, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа, слободе и права личности, због неоснованог лишења слободе, плати износ од

1.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 02.03.2023. године до исплате и трошкове поступка у износу од 366.250,00 динара са затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате. Одбијен је захтев тужиоца у преосталом делу којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете плати преко досуђеног износа од 1.000.000,00 динара до траженог износа од 7.088.000,00 динара са законском затезном каматом и одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1666/2023 од 08.02.2024. године, ставом првим изреке, делимично су усвојене жалбе парничних странака, па је првостепена пресуда преиначена у одбијајућем делу и у делу одлуке о трошковима поступка тако што је обавезана тужена да тужиоцу поред износа досуђеног првостепеном пресудом исплати још износ од 500.000,00 динара (укупно 1.500.000,00 динара), са законском затезном каматом од 02.03.2023. године до исплате и снижена обавеза тужене да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка са износа од 366.250,00 динара на износ од 207.600,00 динара, а у преосталом делу првостепена пресуда је потврђена. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 12.420,00 динара, а ставом трећим изреке, одбијен захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, побијајући је у делу којим је одбијен тужбени захтев.

Одлучујући о изјављеној ревизији, сходно одредби члана 403. став 2. и 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/2011...18/20 и 10/23 – др. закон, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је рођен 1970. године, није осуђиван, по занимању је радник, живи у ... са мајком, сестром и њеним сином у породичној кући. Тужилац је 07.12.2018. године отпутовао у Теслић, Република БиХ, где је често радио на грађевини, ту је изнајмио стан на месец дана. Дана 13.12.2018. године сестра ББ га је у телефонском разговору обавестила да је полиција вршила претрес у њиховој породичној кући и да је осумњичен за убиство. Тужилац се након тога није јавио полицији у Теслићу. Против тужиоца, као осумњиченог, 14.12.2018. године Више јавно тужилаштво у Сремској Митровици је донело наредбу о спровођењу истраге због основане сумње да је извршио кривично дело тешко убиство из члана 114. став 1. тачка 4. Кривичног закона, дана 07.12.2018. године, на основу чијег предлога је истог дана судија за претходни поступак Вишег суда у Сремској Митровици донео решење Кпп 92/18 којим је тужиоцу одређен притвор због постојања сумње да је извршио наведено кривично дело и то на основу члана 211. став 1. тачка 1, 2. и 4. Закона о кривичном поступку, са трајањем најдуже 30 дана. Истог дана МУП Републике Српске ПУ Добој ПС Теслић је на основу расписане потернице ПУ у Сремској Митровици, по наредби Вишег суда у Сремској Митровици, лишио слободе тужиоца на основу члана 97. и 204. Закона о кривичном поступку РС, због основане

сумње да је извршио кривично дело из члана 226. став 1. Кривичног закона РС. Поступајући по молби Министарства правде Републике Србије од 26.12.2018. године, за изручење тужиоца, Министарство правде БиХ донело је 24.04.2019. године решење о изручењу у сврху наставка кривичног поступка који се против тужиоца води пред Вишим судом у Сремској Митровици. Дана 15.09.2019. године, у поступку екстрадиције полицијски службеници ПУ Сремска Митровица су на граничном прелазу Сремска Рача од полицијских службеника БиХ преузели тужиоца. Вест о тужиоцем хапшењу је медијски пропраћена у писаним издањима дневних новина и на порталима. Правноснажном пресудом Вишег суда у Сремској Митровици К 76/20 од 19.05.2021. године, тужилац је ослобођен од оптужбе да је дана 07.12.2018. године у ..., извршио кривично дело тешко убиство, које му је стављено на терет а истог дана решењем суда под истим бројем укинута притвора и одлучено да се има одмах пустити на слободу, из чега произлази да је тужилац у притвору био 886 дана. Тужилац је због боравка у притвору трпео осуду околине, не може да пронађе запослење, има осећај да га неко прати, живи у страху, лечи се код психијатра и редовно узима терапију коју му психијатар препишује.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа, слободе и права личности, до које је дошло због неоснованог лишења слободе досудио износ од 1.000.000,00 динара са затезном каматом, а другостепени суд је побијаном пресудом тужиоцу поред овог износа досудио износ од још 500.000,00 динара са затезном каматом, оценивши да износ од укупно 1.500.000,00 динара представља адекватну сатисфакцију за нематеријалну штету коју је тужилац претрпео услед неоснованог лишења слободе.

По оцени Врховног суда, побијаном пресудом је о висини накнаде нематеријалне штете одлучено уз погрешну примену материјалног права, јер нису примењени сви критеријуми и мерила за процену висине нематеријалне штете прописани одредбом члана 200. Закона о облигационим односима, на шта се ревизијом основано указује.

Наиме, из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац у притвору био укупно 886 дана, да је за то време трпео страх због осуђеника са којима је био у ћелији, да је трпео лоше хигијенске услове, да тужилац живи у малом граду – ..., чији се становници међусобно познају и где се вести брзо шире, поготово што је његово хапшење медијски пропраћено, те да је тужилац након изласка из притвора трпео осуду околине, избегавање и подозрење, због чега по оцени Врховног суда тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа, части, слободе и права личности до које је дошло услед неоснованог притвора, адекватну накнаду чини износ од још 2.000.000,00 динара, те ће тужилац укупно досуђеним износом од 3.500.000,00 динара, добити одговарајућу сатисфакцију за претрпљену штету.

На основу изложеног применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП, донета је одлука као у изреци пресуде.

По становишту Врховног суда износ од укупно 3.500.000,00 динара, представља правичну накнаду за душевне болове које је тужилац трпео услед неосновано одређеног притвора, те је његово потраживање преко досуђеног износа а до траженог

износа од 7.088.000,00 динара, неосновано, због чега је у том делу применом одредбе члана 414. став 1. ревизија одбијена.

Учињено преиначење утицало је и на одлуку о трошковима спора, па су тужиоцу применом чланова 153. став 2. и 154. ЗПП досуђени трошкови првостепеног поступка према износу од 3.5000.000,00 динара са којим је успео у спору, а у границама постављеног захтева за накнаду ових трошкова, и то на име састава тужбе тражених 30.000,00 динара, на име заступања на три одржана рочишта по 31.000,00 динара и на име приступа на два одложена рочишта по 16.500,00 динара, који износи не превазилазе износе из тарифног броја 13. Адвокатске тарифе, на име трошкова вештачења 31.250,00 динара и на име такси на тужбу и првостепену пресуду по 66.300,00 динара према Таксеној тарифи из Закона о судским таксама. Тужилац је у другостепеном поступку успео са износом од 500.000,00 динара, а накнаду трошкова састава жалбе и судских такси на жалбу и другостепену пресуду је тражио у укупном износу од 60.000,00 динара, који не превазилази висину трошкова на које има право за ове предузете радње по Адвокатској и Таксеној тарифи, због чега су му ови трошкови досуђени у траженом износу. Укупан износ трошкова првостепеног и другостепеног поступка на чију накнаду тужилац има право је 381.350,00 динара, ставом првим изреке побијане пресуде тужиоцу је на име накнаде ових трошкова досуђено 207.500,00 динара, због чега је побијана пресуда преиначена у том делу и тужиоцу досуђена разлика од 173.850,00 динара.

Тужилац је у поступку по ревизији успео са износом од 2.000.000,00 динара због чега му је, сразмерно висини тог износа применом одредаба чланова 153. став 2. и 154. ЗПП, досуђена тражена накнада трошкова и то у износу од 24.750,00 динара на име награде пуномоћнику за састав ревизије и по 97.500,00 динара на име такси на ревизију и таксе на одлуку по ревизији, са траженом законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате, све у складу са Адвокатском тарифом и Таксеном тарифом из Закона о судским таксама.

На основу изложеног, применом одредбе члана 165. став 2. ЗПП, донета је одлука о трошковима спора из става другог и става трећег изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић